

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาและพัฒนารูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าโดยศึกษาถึงหลักธรรมที่ส่งผลให้เกิดวินัยทั้ง 5 ประการ ตามแนวคิดของ เซนเก (Senge, 1990) ผู้วิจัยได้ออกแบบการดำเนินการวิจัยแบ่งขั้นตอนเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

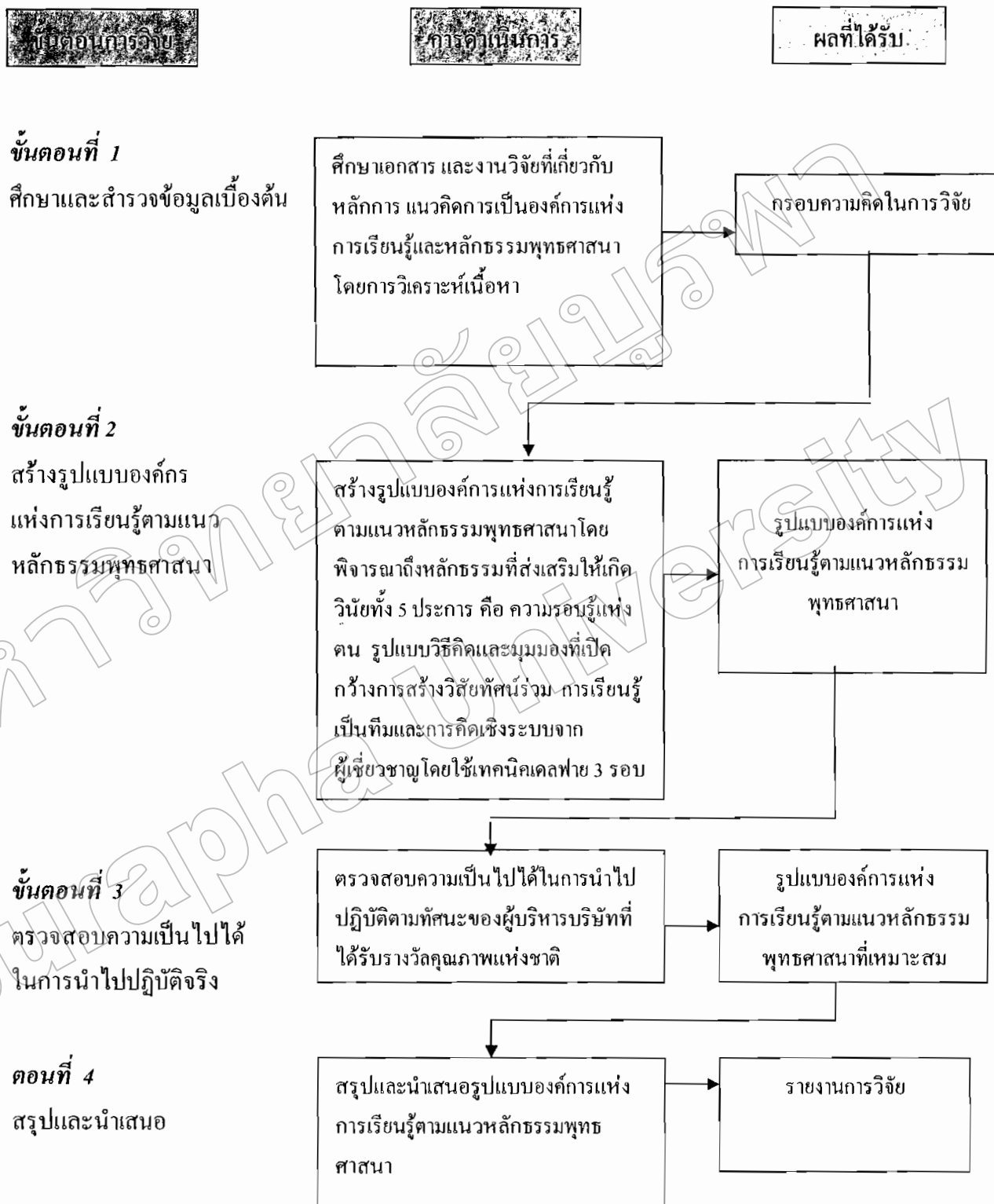
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เพื่อกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎี แนวคิด และหลักการของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งการศึกษาด้านหลักธรรมพุทธศาสนาและการประยุกต์ใช้ในองค์การ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา ด้วยเทคนิคเดลฟาย โดยการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติตามที่เสนอของผู้บริหารบริษัทที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ด้วยการนำรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาได้จากผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนที่ 2 โดยกำหนดเป็นรูปแบบที่ผ่านการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและนำเสนอเป็นรูปแบบขององค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาเพื่อเป็นรายงานการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปและนำเสนอ ผู้วิจัยนำเสนอองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา โดยจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้ง 4 ขั้นตอน สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักธรรมพุทธศาสนาและมีความรู้ในเรื่องขององค์การแห่งการเรียนรู้และผู้บริหารของบริษัทที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติในการรวบรวมความคิดเห็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักธรรมพุทธศาสนาและมีความรู้เรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้ทั้งที่เป็นพระและฆราวาส จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบสโนว์บอล (Snowball Sampling) โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญครั้งแรกจำนวน 5 คน แล้วขอคำแนะนำในการเลือกผู้เชี่ยวชาญต่อไป จากผู้เชี่ยวชาญครั้งแรกอีก 15 คน รวมเป็น 20 คน โดยการกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญ 20 คน เนื่องจากเทคนิคคลุฟายได้ถูกนำมาใช้แทนการประชุมในการระดมความคิดเห็น ซึ่งค่อนข้างยุ่งยากในทางปฏิบัติ จึงมีผู้คิดค้นวิธีการเทคนิคคลุฟายมาใช้แทนในการระดมความคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งหากผู้เชี่ยวชาญมีจำนวนตั้งแต่ 20 คน ขึ้นไป จะทำให้อัตราความคลาดเคลื่อน (Error) มีน้อยมาก และมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไม่น้อยกว่า 3 ข้อดังนี้

1.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ

- 1.1.1 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือระดับปริญญาตรี หรือ 9 ประโยก หรือปรัชญาพุทธศาสนา หรือ
- 1.1.2 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือสนใจเรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาในแต่ละสถาบันอันได้แก่ สถาบันธุรกิจ สถาบันการศึกษา สถาบันพุทธศาสนา หรือ
- 1.1.3 เป็นผู้ที่วงการวิชาการหรือองค์การพระพุทธศาสนายอมรับในความรู้ความสามารถและมีชื่อเสียงที่ดีเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน หรือ
- 1.1.4 มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ทั้งที่เป็นตำรา หนังสือ บทความ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักธรรมพุทธศาสนาไปใช้ในการบริหารจัดการหรือ
- 1.1.5 เป็นผู้ที่ปฏิบัติ/เคยปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักธรรมพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้กับธุรกิจ หรือการดำเนินชีวิตที่ดีงาม หรือ
- 1.1.6 เป็นนักวิชาการ หรือนักการศึกษา หรือผู้บริหารที่มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญในด้านองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการและมีผลงานปรากฏเด่นชัด

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาไปปฏิบัติประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากบริษัทที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติจำนวน 3 บริษัท

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ชุดดังนี้

เครื่องมือชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

โดยผู้วิจัยนำองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาเบื้องต้นมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านหลักธรรมพุทธศาสนาและมีความรู้ในเรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยนำ รูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดประมาณค่า 5 ระดับ มีส่วนที่เป็นปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา มาสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องของหลักธรรมพุทธศาสนาที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery) รูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) และการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไข

เครื่องมือชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารของบริษัทที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติจำนวน 40 คน เพื่อวิเคราะห์การนำไปใช้ปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรคของรูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาใช้แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังต่อไปนี้

5 = มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับมากที่สุด

4 = มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับมาก

3 = มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง

2 = มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับน้อย

1 = มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับน้อยที่สุด

แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะโดยมีวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในแบบ สอบถามชุดที่ 2 ที่มีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป และมีค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ 1.5 ลงมา นำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ตรวจ แก้ไข เสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและลักษณะการใช้ภาษารวมถึงการให้ความหมายของแต่ละ หลักกรรม

3.1 คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

3.1.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือเปรียญธรรม 9 ประโยค หรือ ตำแหน่งรองศาสตราจารย์

3.1.2 มีผลงานทางวิชาการ เช่น ตำรา เอกสาร หนังสือ บทความทางวิชาการ เผยแพร่เกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาหรือการประยุกต์ใช้หลักธรรม พุทธศาสนาในการบริหารจัดการองค์กรหรือ การบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร

ผู้วิจัยอ่านเนื้อหาของเอกสารอย่างละเอียดและบันทึกข้อความที่ปรากฏนัยสำคัญของ องค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา ตามกรอบการวิจัย จากนั้นอ่านสอบทาน นัยสำคัญของเนื้อหานั้นๆ อีกครั้งหนึ่งและสอบทานจากเนื้อหาของเอกสารที่มีเนื้อหาของ รายละเอียดใกล้เคียงกัน แล้วนำนัยสำคัญในข้อความเหล่านั้นมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการสร้างรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา โดยรอบแรกจะทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ส่วนรอบที่ 2 และ 3 จะใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการทำ เดลฟาย (Delphi) ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ นำไปขอความร่วมมือและ ความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 คน (ตามรายชื่อที่แนบท้ายในภาคผนวก) โดยชี้แจง จุดมุ่งหมายของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับแล้วนำไปส่งทั้งด้วยตนเอง หรือทางจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์ เพื่อขอคำยืนยัน (Commitment) ก่อนแล้วจึงนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้ตอบยืนยันจากนั้นนัดวันสัมภาษณ์

2.2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

รอบแรกใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Formal or Structured Interview) จากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านหลักธรรมพุทธศาสนาและความรู้ในเรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้ ใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์ และเครื่องบันทึกเสียง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน มาสร้าง (ร่าง) รูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 จัดส่งเอกสารสรุปกรอบความคิดและองค์การแห่งการเรียนรู้ ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาไปให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ และอธิบายสาระหรือหลักการสำคัญที่จำเป็นแก่ผู้เชี่ยวชาญ

2.2.2 นัดเวลาขอสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อดำเนินการตรวจสอบความเป็นไปได้ และความตรงของกรอบความคิดขององค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา

2.2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ เมื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครบทุกคนแล้ว จะวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ด้วยการหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion)

จากนั้นนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วจึงนำไปส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งด้วยตนเอง หรือทางจดหมายลงทะเบียน ไปรษณีย์โดยกำหนดนัดวันมารับ แล้วส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วกลับคืน สำหรับแบบสอบถามที่ตอบกลับคืนช้า ผู้วิจัยจะติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์หรือจดหมายลงทะเบียนทางไปรษณีย์

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เดลฟาย (Delphi) รอบที่ 2

เมื่อผู้วิจัย ได้รับแบบสอบถามจากการทำเดลฟาย กลับคืนมาแล้ว ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ คือ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อหาฉันทามติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉันทามติแล้วจะสรุปผล หากยังไม่เป็นฉันทามติก็ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามสำหรับทำ เดลฟาย ในรอบต่อไป

สำหรับการวิเคราะห์คำตอบส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดที่ให้อธิบาย หรือแสดงเหตุผลประกอบและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และความถี่

2.3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ โดยดัดแปลงเทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 ที่คำนวณค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) แต่ละหลักธรรมมาพิจารณาเลือกเฉพาะหลักธรรมที่มี ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ไม่เกิน 1.50 เนื่องจากความคิดเห็นที่มี

ต่อหลักธรรมนั้นจะสอดคล้องกันจากนั้นนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยดัดแปลงเทคนิคเดลฟาย รอบต่อ ๆ ไป เป็นแบบปลายปิด มาตรการส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข

2.3.3 นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไขแล้วมา ปรับปรุงแก้ไข เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่ระบุค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquatile Range) ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบรูปแบบโดยดัดแปลงเทคนิคเดลฟาย รอบต่อ ๆ ไป เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืน นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ทุกฉบับ คำนวณหาค่าสถิติทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายหลักธรรม ด้วยค่ามัธยฐาน (Median) และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range) เพื่อหาฉันทามติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ ใช้ เกณฑ์เดียวกับการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบโดยดัดแปลงเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเดลฟายที่ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉันทามติแล้วจะนำผล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง รูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนา ซึ่งจะให้ได้รูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมพุทธศาสนาที่สมบูรณ์

การเก็บข้อมูลจากผู้บริหารของบริษัทที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม ขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาไปขอความร่วมมือ และ ความอนุเคราะห์จากผู้บริหารของบริษัทที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ 3 แห่ง

2. นำแบบสอบถามส่งไปยังผู้บริหารบริษัทที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ 3 แห่ง จำนวน 40 คน ที่โรงแยกก๊าซธรรมชาติระยอง บริษัท ปตท.เคมีภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท ผลิตภัณฑ์ กระดาษไทย จำกัด

3. ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ หรือรับด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้สอดซองจดแนบปีที่แบบสอบถามไว้แล้ว

4. ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามซ้ำเป็นครั้งที่ 2 หลังจากนั้นถ้ายังไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยใช้วิธีการโทรศัพท์ติดต่อเพื่อขอรับแบบสอบถามคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยใช้นัยสำคัญของคำในข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวคิดที่ปรากฏขึ้นตามประเด็นที่กำหนด และสรุปตามประเด็นของกรอบการวิจัยโดยสรุปแนวคิดที่ปรากฏเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

1.1 หลักธรรมพุทธศาสนาที่ส่งเสริมให้เกิดความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery)

1.2 หลักธรรมพุทธศาสนาที่ส่งเสริมให้เกิดรูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง

(Mental Model)

1.3 หลักธรรมพุทธศาสนาที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision)

1.4 หลักธรรมพุทธศาสนาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning)

1.5 หลักธรรมพุทธศาสนาที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

การนำเสนอข้อมูลใช้การพรรณนาวิเคราะห์

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ด้วยการหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากเทคนิคเคลฟาย ด้วยค่าสถิติคือ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อหาฉันทามติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ

การแปลความหมายค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2548 หน้า 233 - 234)

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป	หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักธรรมมีความสอดคล้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้มากที่สุด
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 – 4.49	หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักธรรมมีความสอดคล้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้มาก
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 – 3.49	หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักธรรมมีความสอดคล้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้ปานกลาง

- ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้
น้อย
- ค่ามัธยฐานตั้งแต่ ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้
น้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นไปตามเกณฑ์ คือ

- ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับองค์การแห่ง
การเรียนรู้
- ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เกิน 1.50 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตร
ไม่มีความสอดคล้องกับองค์การแห่ง
การเรียนรู้

สำหรับการวิเคราะห์คำตอบส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดที่ให้อธิบาย หรือแสดงเหตุผล และ
ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และความถี่

4. แบบสอบถามที่ใช้สอบถามผู้บริหารบริษัทที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ เพื่อ
การวิเคราะห์การนำไปใช้ ปัญหาและ อุปสรรคของรูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนว
หลักสูตรพุทธศาสนา จะใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของ
ลิเคิร์ต (Likert) (Best & Kahn, 1993, pp. 246 - 250)

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง
มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง
มาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง
ปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง
น้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง
น้อยที่สุด

แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) กระทำโดยใช้
โปรแกรม SPSS เพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะ

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับความคิดเห็นของ
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ของผู้บริหารบริษัทที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของคะแนน
เป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23 - 24)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ
ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ
ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ
ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ
ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นของความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ
ระดับน้อยที่สุด